

Nekrológ k úmrtiu prof. Libora Janského

Dňa 31. októbra 2014 vo veku 57 rokov náhle zomrel prof. Ing. Libor Janský, CSc. Slovensko takto prišlo o významného pedológa, hydrológa, ale aj lesníka. Svet stratil človeka, ktorý prerástol malosť svojej krajiny a ako pracovník Organizácie spojených národov pomáhal rozvojovým krajinám v otázkach prírodného prostredia, pôdohospodárstva a hydrológie.

Prof. Libor Janský, rodený Bratislavčan, ukončil vysokoškolské štúdium na VŠLD Zvolen - Lesníckej fakulte v 1981. Tu v roku 1989 obhájil vedecký titul CSc. a v roku 1997 habilitoval. V roku 2004 obhájil profesúru na Mendelovej zemědělskej a lesníckej univerzite v Brne. Dlhé roky učil na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V pedagogickej činnosti sa zameriaval hlavne na predmety *Pedofyzika; Ekologické aspekty zúrodňovania pôdy; Lesy sveta; Erózna degradácia pôdy a Špeciálna pedofyzika*. Vypravoval viaceré skriptá týkajúce sa prevažne fyzikálnych vlastností pôdy a fyzikálnych procesov v pôdnom prostredí. Jeho osobnostné a odborné kvality zdokonaľoval v rámci niekoľkých výskumných pobytov hlavne vo Veľkej Británii (1989 a 1995) a Japonsku (1991 a 1994).

Japonsko sa mu stalo druhou rodnou krajinou, kde na rôznych významných postoch uplatnil svoje odborné a organizačné schopnosti. Tu sa po rozdelení Československa podieľal na zriadení Slovenského veľvyslanectva v Tokiu, neskôr v rokoch 1999 – 2007 zastával post vysokopostaveného manažéra na Univerzite Organizácie spojených národov. Na starosti mal úlohy spojené s podpornými programami pre rozvojové krajiny. Išlo o otázky trvalo udržateľného rozvoja v pôdohospodárstve a vodnom hospodárstve s uplatnením ekologických aspektov. V tomto období navštívil mnohé rozvojové krajiny s poslaním konzultovať naliehavé problémy v danej oblasti, organizovať implementáciu programov, resp. zabezpečiť odborné konferencie a porady. V roku 2007 sa presunul na pobočku Univerzity Organizácie spojených národov v Bonne, kde pracoval až do roku 2010. Z rodinných príčin, a to najmä z dôvodu starostlivosti o chorú matku, sa vrátil na Slovensko. Tu pokračoval vo svojej pedagogickej činnosti až do svojej tragickej smrti.

Prof. Libor Janský bol autorom mnohých vedeckých prác a monografií, resp. editorom vedeckých zborníkov. Významná je napríklad monografia *The Danube – Environmental Monitoring of an International River* z roku 2004. Publikácia sa týka rieky Dunaj z rôznych, ale najmä medzinárodných a geopolitických aspektov. V tej dobe (po výstavbe vodného diela Gabčíkovo) išlo o veľmi citlivú otázku, pritom

prof. Janský s nadhľadom a maximálnou objektivitou pomenoval hlavné problémy v tejto oblasti. Ako editor zostavil rozsiahly súbor prác *Forests in Transition* diely I a II (2003, 2004). V nich sa zhodnotil stav lesov a lesného hospodárstva v postkomunistických krajinách. Navrhli sa možné východiská z krízového stavu v jednotlivých krajinách.

Prof. Libor Janský bol členom mnohých slovenských ale najmä medzinárodných odborných, resp. vedeckých organizácií a komisií. Išlo prevažne o inštitúty týkajúce sa trvale udržateľného rozvoja, poľnohospodárstva, lesníctva a hydrológie. Asi najvýznamnejším bolo členstvo v Svetovej asociácii pre ochranu pôdy a vody (USA). Taktiež pracoval v redakčných radách niekoľkých domácich a medzinárodných časopisov. Z tých zahraničných spomeniem, napríklad *Journal of Mountain Science* a *Journal of Mountain Research and Development*. Tu treba pripomenúť, že prof. Janský bol niekoľko rokov aj členom redakčnej rady *Lesníckeho časopisu - Forestry Journal*. V tejto pozícii svojim aktívnym prístupom prispel k postupnému skvalitňovaniu nášho časopisu.

Na Libora si musím spomenúť hlavne ako na svojho dobrého priateľa. Mal som šťastie sa s ním stretávať prevažne počas môjho pobytu v Japonsku. Otváral mi oči vo vzťahu k japonskej kultúre, tradíciám, ale aj k princípom (niekedy pre Európana ťažko pochopiteľným) spoločenského správania v modernom Japonsku. Bol mi príkladom tolerancie, prajnosti a diplomatického správania. Mal som pocit, že princípy slušnosti v medziludských vzťahoch boli jeho vnútorným presvedčením, ale možno čiastočne aj zásad prebratých z japonského prostredia. Spájala nás veľká úcta k tejto krajine a japonskému národu. A asi aj pomerne ťažké (pre „našince“ už zvyknutého na slušnú a zabehnutú spoločnosť) návraty na Slovensko. Rovnako nás trápil stav slovenskej vedy a školstva.

Libor odišiel v najnevhodnejšej chvíli, keď to nikto nečakal. Symbolickým je náš vedecký článok, ktorý bol po pomerne dlhej tortúre prijatý do medzinárodného časopisu. Libor sa už vydania spoločného diela nedožil, aj keď v ňom figuruje ako spoluautor.

S Liborom som sa stretol pár týždňov pred jeho smrťou. Veľmi sa ponáhľal, tak sme mali možnosť porozprávať sa iba v krátkosti. Do ruky som mu vtedy odovzdal najnovšie číslo *Lesníckeho časopisu - Forestry Journal*. V daždivom septembrovom dni sme sa rozlúčili s príslubom, že v zimnom období dáme dokopy ďalší vedecký článok. Osud však rozhodol inak...

Bohdan Konôpka

Národné lesnícke centrum - Lesnícky výskumný ústav Zvolen,
T. G. Masaryka 2175/22, SK – 960 92 Zvolen,
e-mail: bkonopka@nlcsk.org